

**Assistent (inter)nationaal
goederenvervoer**
7de leerjaar
VII-AIG

BRUSSEL

D/2025/13.758/014

Versie januari 2025

1 Inleiding

De uitrol van de modernisering secundair onderwijs gaat gepaard met een nieuwe generatie leerplannen. Leerplannen geven richting en laten ruimte. Ze faciliteren de inhoudelijke dynamiek en de continuïteit in een school en lerarenteam. Ze garanderen binnen het kader dat door de Vlaamse regering werd vastgelegd voldoende vrijheid voor schoolbesturen om het eigen pedagogisch project vorm te geven vanuit de eigen schoolcontext. Leerplannen zijn ingebed in het vormingsconcept van de katholieke dialoogschool. Ze versterken het eigenaarschap van scholen die d.m.v. eigen beleidskeuzes de vorming van leerlingen gestalte geven. Leerplannen laten ruimte voor het vakinhoudelijk en pedagogisch-didactisch meesterschap van de leraar, maar bieden ondersteuning waar nodig.

1.1 Het leerplanconcept: vijf uitgangspunten

Leerplannen vertrekken vanuit het **vormingsconcept** van de katholieke dialoogschool. Ze laten toe om optimaal aan te sluiten bij het pedagogisch project van de school en de beleidsbeslissingen die de school neemt vanuit haar eigen visie op onderwijs (taalbeleid, evaluatiebeleid, zorgbeleid, ICT-beleid, kwaliteitsontwikkeling, keuze voor vakken en lessen ...).

Leerplannen ondersteunen **kwaliteitsontwikkeling**: het leerplanconcept spoort met kwaliteitsverwachtingen van het Referentiekader onderwijskwaliteit (ROK). Kwaliteitsontwikkeling volgt dan als vanzelfsprekend uit keuzes die de school maakt bij de implementatie van leerplannen.

Leerplannen faciliteren een **gerichte studiekeuze**. De leerplandoelen sluiten aan bij de verwachte competenties van leerlingen in een bepaald structuuronderdeel. De feedback en evaluatie bij de realisatie ervan beïnvloeden op een positieve manier de keuze van leerlingen na elke graad.

Leerplannen gaan uit van de **professionaliteit** van de leraar en het **eigenaarschap** van de school en het lerarenteam. Ze bieden voldoende ruimte voor eigen inhoudelijke keuzes en een eigen didactische aanpak van de leraar, het lerarenteam en de school.

Leerplannen borgen de **samenhang** in de vorming. Die samenhang betreft de verticale samenhang (de plaats van het leerplan in de opbouw van het curriculum) en de horizontale samenhang tussen vakken binnen structuuronderdelen of over structuuronderdelen heen. Op die manier faciliteren en stimuleren de leerplannen leraren om over de vakken heen samen te werken en van elkaar te leren.

1.2 De vormingscirkel – de opdracht van secundair onderwijs

De leerplannen vertrekken vanuit een gedeelde inspiratie die door middel van een vormingscirkel wordt voorgesteld. We 'lezen' de cirkel van buiten naar binnen.

- Een lerarenteam werkt in een katholieke dialoogschool die onderwijs verstrekt vanuit een **specifieke traditie**. Vanuit het eigen pedagogisch project kiezen leraren voor wat voor hen en hun school goed onderwijs is. Ze wijzen leerlingen daarbij de weg en gebruiken daarvoor **wegwijzers**. Die zijn een inspiratiebron voor leraren en zorgen voor een Bijbelse 'drive' in hun onderwijs.

- De kwetsbaarheid van leerlingen ernstig nemen betekent dat elke leerling **belooftevol** is en alle leerkansen verdient. Die leerling is **uniek als persoon** maar ook **verbonden** met de klas, de school en de bredere samenleving. Scholen zijn **gastvrije plaatsen** waar leerlingen en leraren elkaar ontmoeten in diverse contexten. De leraar vormt zijn leerlingen vanuit een **genereuze** attitude, hij geeft om zijn leerlingen en hij houdt van zijn vak. Hij durft af en toe de gebaande paden verlaten en stimuleert de **verbeelding en creativiteit** van leerlingen. Zo zaait hij door zijn onderwijs de kiemen van een hoopvolle, **meer duurzame en meer rechtvaardige wereld**.
- Leraren vormen leerlingen door middel van leerinhouden die we groeperen in negen **vormingscomponenten**. De aaneengesloten cirkel van vormingscomponenten wijst erop dat vorming een geheel is en zich niet in schijfjes laat verdelen. Je kan onmogelijk over taal spreken zonder over cultuur bezig te zijn; wetenschap en techniek hebben een band met economie, wiskunde, geschiedenis ... Dwarsverbindingen doorheen de vakken zijn belangrijk. De vormingscirkel vormt dan ook een dynamisch geheel van elkaar voortdurend beïnvloedende en versterkende componenten.
- Vorming is voor een leraar nooit te herleiden tot een cognitieve overdracht van inhouden. Zijn meesterschap en passie brengt een leraar ertoe om voor iedere leerling de juiste woorden en gebaren te zoeken om **de wereld te ontsluiten**. Hij introduceert leerlingen in de wereld waarvan hij houdt. Een leraar zorgt er bijvoorbeeld voor dat leerlingen kunnen worden gegrepen door de cultuur van het Frans of door het ambacht van een metselaar. Hij initieert leerlingen in een wereld en probeert hen zover te brengen dat ze er hun eigen weg in kunnen vinden.
- Een leraar vormt leerlingen als **individuele leraar**, maar werkt ook binnen **lerarenteams** en binnen een **beleid van de school**.
- De uiteindelijke bedoeling is om **alle leerlingen** kwaliteitsvol te vormen. Leerlingen zijn dan ook het hart van de vormingscirkel, zij zijn het op wie we inzetten. Zij dragen onze hoop mee: de nieuwe generatie die een meer duurzame en meer rechtvaardige wereld zal creëren.

1.3 Ruimte voor leraren(teams) en scholen

De leraar als professional, als meester in zijn vak krijgt vrijheid om samen met zijn collega's vanuit de leerplannen aan de slag te gaan. Hij kan eigen accenten leggen en differentiëren vanuit zijn passie, expertise, het pedagogisch project van de school en de beginsituatie van zijn leerlingen.

De leerplandoelen zijn noch chronologisch, noch hiërarchisch geordend. Ze laten ruimte aan het lerarenteam en de individuele leraar om te bepalen welke leerplandoelen op welk moment worden samengenomen, om didactische werkvormen te kiezen, contexten te bepalen, eigen leerlijnen op te bouwen, vakoverschrijdend te werken, en flexibel om te gaan met een indicatie van onderwijstijd.

1.4 Differentiatie

Om optimale leerkansen te bieden is **differentiëren** van belang in alle leerlingengroepen. Leerlingen voor wie dit leerplan is bestemd, behoren immers wel tot dezelfde doelgroep, maar bevinden zich niet noodzakelijk in dezelfde beginsituatie. Zij hebben een niet te onderschatten – maar soms sterk verschillende – bagage mee vanuit de onderliggende graad, de thuissituatie en vormen van informeel leren.

Het is belangrijk om zicht te krijgen op die aanwezige kennis en vaardigheden en vanuit dat gegeven, soms gedifferentieerd, verder te bouwen. Positief en planmatig omgaan met verschillen tussen leerlingen verhoogt de motivatie, het welbevinden en de leerwinst voor elke leerling.

De leerplannen bieden kansen om te differentiëren door te verdiepen en te verbreden en door de leeromgeving aan te passen. Ze nodigen ook uit om te differentiëren in evaluatie.

Differentiatie door te verdiepen en te verbreden

Sommige leerlingen denken meer conceptueel en abstract. Andere leerlingen komen vanuit een meer concrete benadering sneller tot inzichtelijk denken. Variëren in abstractie spreekt leerlingen aan op hun capaciteiten en daagt hen uit om van daaruit te groeien.

Daarnaast bieden leerplannen kansen om de complexiteit van leerinhouden aan te passen. Dat kan door een complexere situatie te schetsen, een minder ingewikkelde bewerking of handeling voor te stellen, of door meer kennis of vaardigheden aan te bieden om leerlingen uit te dagen.

De ene context kan betekenisvol zijn voor een leerlingengroep, terwijl een andere context dan weer betekenisvoller kan zijn voor een andere leerlingengroep. Leerinhouden in verschillende contexten aanbrenge biedt kansen om leerlingen aan te spreken op hun interesses en daagt hen tegelijk uit om andere interesses te verkennen en zo hun horizon te verruimen.

In 'extra' wenken bij de leerplandoelen en in beperkte mate ook via keuzeleerplandoelen bieden we je inspiratie om te differentiëren door te verdiepen en te verbreden.

Differentiatie door de leeromgeving aan te passen

Doordachte variatie in werkvormen (groepswork, individueel, auditief, visueel, actief ...) vergroot de kans dat leerdoelen worden gerealiseerd door alle leerlingen. Het helpt hen bovendien ontdekken welke manieren van leren en informatie verwerken best bij hen passen.

De ene leerling kan snel of zelfstandig werken, de andere heeft meer tijd of begeleiding nodig. Variëren in de mate van ondersteuning, gericht aanbieden van hulpmiddelen (voorbeeld, schrijfkaders, stappenplannen ...) en meer of minder tijd geven, daagt leerlingen uit op hun niveau en tempo.

Leerlingen op hun niveau en vanuit eigen interesses laten werken kan door te differentiëren in product, bijvoorbeeld door leerlingen te laten kiezen tussen opdrachten die leiden tot verschillende eindproducten.

Het samenstellen van groepen kan een effectieve manier zijn om te differentiëren. Rekening houden met verschil in leerdoelen en leerlingenkenmerken laat leerlingen toe van en met elkaar te leren.

Technologie kan al die vormen van differentiatie ondersteunen. Zo kunnen leerlingen op hun maat werken met digitale leermiddelen zoals educatieve software of online oefenprogramma's.

Differentiatie in evaluatie

Tenslotte laten de leerplannen toe te differentiëren in [evaluatie](#) en feedback. Evalueren is beoordelen om te waarderen, krachtiger te maken en te sturen.

Na de afronding van een lessenreeks of na een langere periode gaan leraren door middel van summatieve evaluatie na waar leerlingen staan. De keuze van een evaluatie- en feedbackvorm is afhankelijk van de vooropgestelde doelen.

Formatieve evaluatie is geïntegreerd in het leerproces en gaat uit van een actieve betrokkenheid van leraar en leerling. Het zet leerlingen aan het denken over hun vorderingen en laat leraren toe om tijdens het leerproces effectieve feedback te geven. Door middel van formatieve evaluatie krijgen leraren een goed zicht op het leerproces van leerlingen zodat ze het verder gericht en waar nodig kunnen bijsturen. Het is

bovendien een rijke bron voor leraren om te reflecteren over de eigen onderwijspraktijk en de eigen pedagogisch-didactische aanpak bij te sturen.

1.5 Opbouw van leerplannen

Elk leerplan is opgebouwd volgens een vaste structuur. Alle onderdelen maken inherent deel uit van het leerplan. Schoolbesturen van Katholiek Onderwijs Vlaanderen die de leerplannen gebruiken, verbinden zich tot de realisatie van het gehele leerplan.

De **inleiding** licht het leerplanconcept toe en gaat dieper in op de visie op vorming, de ruimte voor leraren(teams) en scholen en de mogelijkheden tot differentiatie.

De **situering** geeft aan waarop het leerplan is gebaseerd en beschrijft o.a. de beginsituatie en de plaats in de lessentabel.

In de **pedagogisch-didactische duiding** komen o.a. inbedding in het vormingsconcept, de krachtlijnen, de opbouw en aandachtspunten aan bod.

De **leerplandoelen** zijn helder geformuleerd en geven aan wat van leerlingen wordt verwacht. Waar relevant geeft een opsomming of een afbakening (★) aan wat bij de realisatie van het leerplandoel aan bod moet komen. Ook pop-ups bevatten informatie die noodzakelijk is bij de realisatie van het leerplandoel. De leerplandoelen zijn gebaseerd op de minimumdoelen van de basisvorming, de specifieke minimumdoelen, de doelen die leiden naar een beroepskwalificatie of andere doelen die in regelgeving vastliggen. Indien een leerplandoel verder gaat, vind je een '+' bij het nummer van het leerplandoel. Al die leerplandoelen zijn verplicht te realiseren. In een aantal gevallen zijn keuzedoelen opgenomen; die leerplandoelen zijn weergegeven in een grijze kleur en het nummer van het leerplandoel wordt voorafgegaan door 'K'.

De leerplandoelen zijn ingedeeld in een aantal rubrieken. Bovenaan elke rubriek vind je de relevante minimumdoelen van de basisvorming, de specifieke minimumdoelen, de doelen die leiden naar een of meer beroepskwalificaties of andere doelen die in regelgeving vastliggen. Als leraar hoef je je die taal niet eigen te maken. Het volstaat dat je de leerplandoelen realiseert zoals opgenomen in het leerplan. Waar relevant wordt de samenhang met andere leerplannen in dezelfde graad aangegeven, evenals de samenhang met de onderliggende graad.

'Duiding' bij een leerplandoel bevat een noodzakelijke toelichting bij het doel. In pedagogisch-didactische wenken vinden leraren inspiratie om met het leerplandoel aan de slag te gaan. Een wenk 'extra' bij een leerplandoel biedt leraren inspiratie om verder te gaan dan wat het leerplandoel minimaal vraagt.

De **basisuitrusting** geeft aan welke materiële uitrusting is vereist om de leerplandoelen te kunnen realiseren.

Het **glossarium** bevat een overzicht van handelingswerkwoorden die in alle leerplannen van de graad als synoniem van elkaar worden gebruikt of meer toelichting nodig hebben. De **concordantie** geeft aan welke leerplandoelen zijn gerelateerd aan bepaalde minimumdoelen, specifieke minimumdoelen, doelen die leiden naar een of meer beroepskwalificaties of andere doelen die in regelgeving vastliggen.

2 Situering

2.1 Beginsituatie

De volgende studierichting in de derde graad is een logische vooropleiding voor de studierichting Assistent internationaal goederenvervoer: Internationale handel en logistiek.

2.2 Plaats in de lessentabel

Het leerplan is gebaseerd op doelen die leiden naar de beroepskwalificatie Assistent (inter)nationaal goederenvervoer.

Het leerplan is gericht op 21 lesuren en is bestemd voor de studierichting Assistent (inter)nationaal goederenvervoer. De duurtijd van die studierichting bedraagt twee semesters.

Het geheel van de vorming in elke studierichting vind je terug op de [PRO-pagina](#) met alle vakken en leerplannen die gelden per studierichting.

3 Pedagogisch-didactische duiding

3.1 Assistent (inter)nationaal goederenvervoer en het vormingsconcept

Het leerplan Assistent (inter)nationaal goederenvervoer is ingebed in het vormingsconcept van de katholieke dialogeschool. In het leerplan ligt de nadruk op de levensbeschouwelijke, economische, sociale en maatschappelijke vorming.

Levensbeschouwelijke vorming geeft leerlingen de tijd en de ruimte om te zoeken naar wie ze zijn en wat ze zullen worden. Leerlingen maken voortdurend (ethische) keuzes. Vanuit de dialoog met de eigen leefwereld, de diverse samenleving en het christelijk geloof, geven leerlingen hun levensbeschouwelijke identiteit vorm. De zeven wegwijzers bieden hen daarbij inspiratie: uniciteit in verbondenheid, kwetsbaarheid en belofte, gastvrijheid, rechtvaardigheid, duurzaamheid, verbeelding en generositeit.

De bedrijfsgerichte economische vorming richt zich op de ontwikkeling van competenties om de goederen- en documentenstroom bij (inter)nationale zendingen administratief te ondersteunen en leerlingen zetten daartoe doelgericht ICT vaardigheden in. Die vorming kan niet los worden gezien van onderbouwende competenties waarbij leerlingen steeds duurzaam, oplossingsgericht en veiligheidsbewust handelen.

Leerlingen verwerven inzicht in de manier waarop ondernemingen en organisaties zich ontwikkelen met aandacht voor mens en planeet. Vanuit de wegwijzer duurzaamheid werken leerlingen mee aan een ecologische bewustwording in hun school en leerwerkplek. Bij de keuze voor een bepaalde transportmodus denken leerlingen na over duurzame oplossingen en optimalisatie van transporten.

Leerlingen leren op een genereuze en respectvolle manier omgaan met leidinggevend en collega's. Ze leren efficiënt en kwaliteitsvol communiceren in functie van een vlotte verwerking van hun transportopdrachten.

Leerlingen vormen zich tot een uniek professional en werken met oog voor de eigenheid en verscheidenheid van anderen. In de logistieke sector is teamwork een belangrijk gegeven. Leerlingen stellen zich flexibel op bij wisselende werkomstandigheden in functie van een efficiënte samenwerking. Zo bouwen ze mee aan een aangename werkomgeving waar ruimte is voor uniciteit in verbondenheid.

Uit die vormingscomponenten en wegwijzers zijn de krachtlijnen van het leerplan ontstaan.

3.2 Krachtlijnen

Zinrijk en geïnspireerd

Leerlingen ontwikkelen een eigen kijk op mens, wereld en samenleving vanuit een levensbeschouwelijke inspiratie. Ze worden gevoelig voor wat betekenisvol is. Ze reflecteren over wat in hun eigen leven goed en minder goed loopt. Ze herkennen in concrete of beroepsgerichte ervaringen motieven en argumenten die hen uitnodigen en stimuleren om moreel te handelen. Ze leren openstaan voor de diepere dimensies van het leven en leren. Ze staan ook open voor levensbeschouwelijke keuzes van anderen en gaan daarover in dialoog.

Logistiek vanuit een ruimer perspectief

Logistiek wordt vaak geassocieerd met transport en magazijnactiviteiten, maar gaat over veel meer dan dat. Leerlingen verdiepen zich in de logistieke keten die de verschillende logistieke deelgebieden met elkaar verbindt. Zo krijgen ze inzicht in de logistieke activiteiten die inkoop, productie en verkoop mogelijk maken.

De toenemende digitalisering en opkomst van e-commerce hebben tot een vernieuwde aanpak van logistieke en bedrijfsprocessen geleid. Technologische evoluties leiden tot innovatieve toepassingen wat ook aanzienlijke gevolgen heeft voor de aansturing en uitvoering van logistieke processen. Het gebruik van geavanceerde technologieën zoals drones, geautomatiseerde geleidingsvoertuigen in terminals en zelfrijdende voertuigen.

Leerlingen staan ook stil bij het aspect duurzaamheid waarbij het verminderen van CO₂-uitstoot, afvalproductie, water- en energieverbruik de logistieke sector voor uitdagingen stelt.

Internationale handel en samenwerkingsverbanden

Internationale handel is belangrijk en dat belang is de laatste jaren alleen maar toegenomen. Leerlingen zijn zich bewust van regionale en mondiale samenwerkingsverbanden die een grote impact hebben op het internationaal goederenverkeer en de onderliggende documentenstroom.

Vervoersmodi en aanverwante reglementering

Leerlingen verdiepen zich in verschillende vervoersmodi die het transport mogelijk maken van de logistieke ketens. Het internationaal goederenverkeer is sterk gereguleerd, waar leerlingen oog voor hebben bij het organiseren van transporten. Bij de keuze voor een modus of combinatie denken leerlingen na over duurzame oplossingen en optimalisatie van transporten.

De documenten- en goederenstroom bij internationaal goederenvervoer

Het opvolgen van de documenten- en goederenstroom bij internationale transporten is essentieel voor een vlot verloop van logistieke operaties over landsgrenzen heen. Het verzamelen van de nodige documentatie met oog voor transportreglementering, douane- en andere formaliteiten zorgt ervoor dat internationale zendingen efficiënt en zonder vertragingen worden uitgevoerd.

3.3 Opbouw

- Zinrijk en geïnspireerd
- Professioneel handelen en samenwerken
- Logistiek vanuit een ruimer perspectief
- Internationale verkoop
- Internationale handel en douane
- Vervoersmodi en aanverwante reglementering
- Administratieve ondersteuning van de documenten- en goederenstroom bij (inter)nationaal goederenvervoer

3.4 Beginsituatie

Vanuit de logische vooropleiding Internationale handel en logistiek zijn de volgende leerplanitems in de derde graad al verworven:

- basisprincipes van voorraadplanning;
- aspecten van magazijnbeheer: de goederen- en informatiestroom en opslagsystemen;
- internationale verkoop: verkoops- en leveringsvoorwaarden;
- principes van Europees douanebeleid: toepassen tarifaire en niet-tarifaire maatregelen;
- vervoersmodi en combinaties;
- vervoersdocumenten;
- vervoersreglementering bij wegtransport en ADR-reglementering.

Voor leerlingen uit andere vooropleidingen geldt dat die inhouden extra aandacht vergen.

3.5 Aandachtspunten

Context

Gezien de verschillende contexten binnen de opleiding Assistent (inter)nationaal goederenvervoer dient de leerling zijn opleidingstraject te vervullen binnen minstens 1 context, namelijk wegvervoer, luchtvervoer, spoorvervoer, binnenvaart of maritiem vervoer.

Pedagogisch-didactische aanpak

Bij het realiseren van dit leerplan is het aangewezen om te vertrekken vanuit concrete voorbeelden die betekenisvol zijn voor leerlingen. Zo vormen reële bedrijfssituaties een leercontext waarbij leerlingen zich betrokken voelen en dat komt het leerproces ten goede. Bij het aanbieden van leerinhouden heb je aandacht voor actuele regelgeving voor internationaal goederenvervoer.

Het is belangrijk om het leerplan in zijn geheel te beschouwen. Verschillende leerplandoelen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en moeten over de rubrieken heen worden bekeken en aangepakt. De doelen uit de rubriek 'professioneel handelen en samenwerken' worden best in samenhang gerealiseerd met doelen uit andere rubrieken. In dit leerplan zijn de onderdelen en leerplandoelen niet chronologisch geordend.

Als leraar hou je bij het aanbrenge van leerinhouden wel rekening met de beginsituatie: leerlingen die instromen vanuit de studierichting Internationale handel en logistiek hebben kennis van handelsregio's, verkoops- en leveringsvoorwaarden bij internationale verkoop, verschillende vervoersmodi en aanverwante reglementering (minstens wegvervoer). Daarnaast hebben ze basisprincipes van douanereglementering leren toepassen. In het 7de leerjaar Assistent internationaal goederenvervoer wordt de kennis omtrent die aspecten verbreed en verdiept met het oog op het opvolgen van de documentenstroom bij internationale transporten. Een samenwerking of uitwisseling tussen beide lerarenteams kan in functie van kwaliteitszorg een meerwaarde zijn.

Communicatieve vaardigheden

In het vak Duits ontwikkelen de leerlingen communicatieve vaardigheden. Het is aan te bevelen om te overleggen met de taalleraar over het aanleren van taalgebruikssituaties en taalhandelingen eigen aan het 7de jaar Assistent (inter)nationaal goederenvervoer.

Werkplekleren

Verschillende vormen van werkplekleren kunnen een meerwaarde bieden voor de realisatie van dit leerplan en voor de voorbereiding op een vlotte overstap naar de arbeidsmarkt. Werkplekleren omvat een breed continuüm van leeractiviteiten die gericht zijn op het verwerven van algemene en beroepsgerichte competenties waarbij de arbeidssituatie de leeromgeving is. Het kan onder meer gaan om gesimuleerde werkomgevingen, observatie-activiteiten, praktijklessen op verplaatsing, leerlingenstages ... De school heeft de ruimte om een beleid uit te stippelen over welke vormen van werkplekleren een plaats krijgen in de lespraktijk en met welk doel werkplekleren wordt ingezet.

Het leerplan biedt ruimte om leerlingen via getuigenissen, bedrijfsbezoeken of vormen van werkplekleren verschillende werkcontexten te laten exploreren. Daarbij kan je denken aan een expediteur, douane-expediteur, transportbedrijf (spoor- weg-, lucht- of zeevervoer of binnenvaart), rederij, scheepsagentuur, maritieme terminal (zeehaven), inland-terminal (Railport Antwerpen, containers terminals in Deurne en Brussel) of een logistiek distributiecentrum. Je kan de leerlingen laten kennismaken met verschillende job- en opleidingsmogelijkheden.

Complementaire leerplannen

Voor het zevende leerjaar zijn complementaire leerplannen ontwikkeld zoals Communicatie en interactie, Maatschappelijke oriëntatie en Ondernemerschap. Voor de vorming van leerlingen kan het een meerwaarde zijn om bij de realisatie van leerplandoelen uit dit leerplan de link te leggen met een of meer aspecten uit de complementaire leerplannen waarvoor de school al dan niet heeft gekozen.

3.6 Leerplanpagina

Wil je als gebruiker van dit leerplan op de hoogte blijven van inspirerend materiaal, achtergrond, professionalisering en lerarennetwerken, surf dan naar de [leerplanpagina](#).

4 Leerplandoelen

4.1 Zinrijk en geïnspireerd

LPD 1 + De leerlingen reflecteren over ethische keuzes

Wenk: Je kan aandacht hebben voor ethische keuzes die voortvloeien uit de deontologie of plichtenleer. Vanuit casussen reflecteer je met leerlingen over deontologische principes eigen aan beroepen in de transport- en logistieke sector zoals

- integriteit en eerlijkheid: bv. nauwkeurige en correcte registratie van gegevens in een transportdocumenten en (douane)aangiftesystemen;
- vertrouwelijkheid en privacy: vertrouwelijk behandelen van bedrijfsinformatie zoals klantgegevens, voorkomen van onrechtmatige toegang tot data of opslaglocaties door middel van fysieke en digitale beveiligingsmaatregelen;

- verantwoordelijkheid en zorgvuldigheid: het nemen van eigen verantwoordelijkheid bij het maken van fouten en zoeken naar een eerlijke oplossing, het naleven van leveringschema's, respect voor arbeidsmiddelen en goederen.

Wenk: Je kan leerlingen erop wijzen dat een aantal deontologische principes zijn verankerd in regelgeving, denk aan veiligheidsvoorschriften en procedures. Wanneer leerlingen inzicht hebben in verschillende principes kan je hen in gesimuleerde situaties of via casuïstiek ethische keuzes laten duiden.

Wenk: Je kan focussen op vragen of dilemma's waarmee werknemers dagelijks in contact komen. Zowel de omgang met en vragen van collega's, klanten of leveranciers kunnen leiden tot ethische vragen die ethische keuzes tot gevolg hebben, bv.

- waarom is loyaliteit aan je werkgever belangrijk?
- hoe behandel je collega's met respect en zonder vooroordelen?
- hoe reageer je op situaties van discriminatie of xenofobie?
- waarom is respect voor hiërarchie belangrijk in een professionele context?

Wenk: Je kan met je leerlingen een klasdiscussie voeren vanuit een aangebrachte casus uit de actualiteit of naar aanleiding van een ervaring tijdens werkplekleren. Je kan, bv. in samenspraak met de leraar Godsdienst (derde graad), leerlingen kaders of modellen aanreiken om te reflecteren over morele of ethische vragen. Ze bieden leerlingen taal om ethische keuzes te bespreken.

Wenk: Je kan aan de hand van voorbeelden uit de actualiteit moeilijke of meer complexe situaties die leiden tot ethische vragen en keuzes bespreken. Denk aan situaties van grensoverschrijdend gedrag of agressie van collega's op de werkvloer. Ook meer maatschappelijke onderwerpen kunnen ter sprake komen: het waarborgen van veiligheid tijdens goederentransporten, duurzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid (bv. de keuze voor duurzame oplossingen voor een transport om emissies te verminderen, multimodaliteit enz.), het creëren van een inclusieve werkplek ...

LPD 2 + De leerlingen dialogeren open en constructief over levensbeschouwing, inspiratie of zingeving.

Duiding: Je kan met leerlingen in gesprek gaan over zingeving of levensbeschouwing. Wanneer je met leerlingen in dialoog gaat over zingeving, bespreek je ervaringen die betekenis of zin geven aan je leven of je bestaan. Zingeving betekent het zoeken naar de zin, de richting of het doel van het leven of van grote ervaringen, gebeurtenissen in het leven.

Duiding: Je kan met leerlingen reflecteren en in dialoog gaan over inspiratie. Inspiratie komt van het Latijnse woord 'inspirare' dat letterlijk 'inademen' of 'inblazen' van een ziel of 'geest' betekent. Waar iemand zijn inspiratie, innerlijke kracht, bezieling, enthousiasme, gedrevenheid of 'vuur' uithaalt is heel persoonlijk. Dat kan zijn uit natuur, muziek, kunst, literatuur, sport, religie, maar ook een mens of een gebeurtenis kan dienen als bron van inspiratie.

Duiding: Wanneer mensen een soort Grote houvast of een overkoepelende visie op het leven en op wat het leven zin geeft delen, dan spreek je over een

levensbeschouwing. Levensbeschouwingen geven een antwoord op vragen over de oorsprong van het universum en de mens, delen opvattingen over de mens (mensbeeld) en bepalen vanuit een visie op moraal en ethiek (wat is goed en kwaad) het dagelijks handelen. In religieuze levensbeschouwingen of godsdiensten staat het bestaan van een of meerdere goden centraal en de antwoorden die daaruit voortvloeien. Seculiere levensbeschouwingen, zoals het humanisme, vertrekken vanuit de mens om zin en vorm aan het leven te geven.

Wenk: Je kan gebeurtenissen en ervaringen tijdens werkplekleren aangrijpen om met dit leerplandoel aan de slag te gaan in de klas.

Wenk: Je kan met leerlingen in dialoog gaan aan de hand van een aantal algemene vragen die hen als professionele beroepsbeoefenaar kunnen beroeren zoals

- wat inspireert je om voor dit beroep of voor deze opleiding te kiezen?
- wat versta je onder levenskwaliteit en waar ligt voor jou de balans tussen levenskwaliteit en werk?
- wat geeft jou energie?
- hoe kunnen mensen hoop vinden in situaties van kwetsbaarheid, bv. confrontatie met de ziekte van een collega, een overlijden ...? Hoe kunnen de christelijke visie en andere levensbeschouwelijke visies op hoop een uitdaging vormen voor de eigen visie?

Wenk: In functie van het omgaan met diversiteit op de werkvloer kan je leerlingen constructief kritisch laten reflecteren over eigen en andere levensbeschouwingen:

- wat betekent het dragen van levensbeschouwelijke tekens voor jou?
- hou je rekening met collega's die vasten en waarom zou je dit doen?
- welke culturele gewoonten herken je bij jezelf en bij collega's? Bv. respect voor ouders, de rolverdeling in het huishouden, religieuze rituelen of feestdagen ...

Wenk: Je kan met leerlingen in dialoog gaan over de wijze waarop je vanuit het beroep van assistent (inter)nationaal goederenvervoer mee verantwoordelijkheid kan dragen voor je omgeving, de aarde ... (ecologisch bewustzijn - schepping). Je kan met hen reflecteren over de mate waarin zij dat een belangrijke waarde vinden in de uitoefening van een administratieve functie in de transportsector.

Wenk: Vanuit concrete situatieschetsen kan je met leerlingen stilstaan bij vragen waar ze mogelijk mee worden geconfronteerd zoals

- waar haal je de kracht om staande te blijven in stressvolle situaties en erg wisselende werkomstandigheden?
- wat heb je nodig om je gedragen te weten in het omgaan met kwetsbare situaties: het omgaan met personen met een bijzondere kwetsbaarheid, bv. psychische kwetsbaarheden het omgaan met verdriet of kwaadheid van klanten of collega's?
- hoe ga je met collega's of medeleerlingen in dialoog over moeilijke thema's zoals een ouder die ziek is, ouders die scheiden, een overlijden of keuzes met betrekking tot levenseinde?

4.2 Professioneel handelen en samenwerken

Doelen die leiden naar BK

LPD 3 De leerlingen communiceren respectvol en werken constructief en flexibel in team.

Wenk: Teamgericht handelen houdt onder meer in dat leerlingen

- respectvol en beleefd communiceren, open staan voor feedback, tijdig communiceren over veranderende afspraken;
- zich flexibel opstellen en gepast reageren bij wisselende werkomstandigheden in een magazijnomgeving;
- normen en waarden (bedrijfscultuur) respecteren.

Wenk: Je kan leerlingen aanzetten tot zelfreflectie over:

- hun rol en verantwoordelijkheden in het team;
- hun bijdrage tot een aangename teamsfeer;
- hun sterke en zwakke punten als teamspeler;
- het voldoende openstaan voor feedback van anderen.

Wenk: Een teamoverleg ondersteund door een peerevaluatie kan daartoe bijdragen.

LPD 4 De leerlingen handelen volgens procedures en organisatiecultuur.

Wenk: Je kan de leerlingen wijzen op verschillen in organisatiecultuur en het respecteren van normen en waarden op de werkplek. Ze respecteren de bedrijfsprocedures en verliezen wettelijke reglementeringen niet uit het oog.

LPD 5 De leerlingen handelen kwaliteitsbewust.

Wenk: Kwaliteitsbewust handelen uit zich in zorgvuldig werken, aandacht voor details, het eigen werk controleren op fouten, het voortdurend reflecteren en zich bijsturen met het oog op het bereiken van de verwachte kwaliteit.

Wenk: Je kan de aandacht vestigen op interne en externe kwaliteitssystemen in de logistieke en transportsector teneinde efficiëntie, klanttevredenheid, veiligheid en naleving van wettelijke vereisten te garanderen. Voorbeelden:

- IFS Logistics, standaard voor kwaliteit en voedselveiligheid in opslag en transport;
- BRCGS Storage and Distribution voor het bewaken van voedselveiligheid en kwaliteit in opslag- en distributieprocessen;
- ISO 28000, beveiligingsmanagement in de supply chain voor het waarborgen van veiligheid in de hele toeleveringsketen.

LPD 6 De leerlingen handelen economisch en duurzaam.

Wenk: Economisch en duurzaam handelen betekent onder meer dat leerlingen aandacht hebben voor efficiënte transportmethoden en duurzame organisatie van last-mile (bv. via stadshubs). Ze vermijden lege transporten met het oog op het verminderen CO₂-uitstoot en moedigen het gebruik van duurzame

verpakkingsmaterialen aan bij klanten.

LPD 7 De leerlingen handelen veilig, ergonomisch en hygiënisch.

Wenk: Je kan de aandacht vestigen op manieren om de veiligheid van goederen, personen en gegevens gedurende het transportproces te waarborgen.

Wenk: Bij het plannen van transportactiviteiten hebben de leerlingen aandacht voor ergonomie op de werkvloer, denk aan

- een ergonomische indeling van de kantoorwerkplek die rekening houdt met de optimale plaatsing van werkstations, opslagruimtes en doorvoerroutes;
- het inzetten van ergonomische hulpmiddelen in voertuigen om de belasting op het lichaam van chauffeurs te verminderen;
- regelmatige rustpauzes;
- ...

LPD 8 De leerlingen interpreteren courante terminologie in het Engels en Frans op vervoers- en andere noodzakelijke documenten voor (inter)nationaal transport.

4.3 Logistiek vanuit een ruimer perspectief

Doelen die leiden naar BK

LPD 9 De leerlingen beschrijven actoren, schakels, functies en stromen in de logistieke keten.

Wenk: In de logistieke keten werken verschillende actoren samen om de juiste goederen en diensten op de juiste plaats, het juiste tijdstip en in de gewenste staat af te leveren. In dat verband breng je de rol van actoren zoals leveranciers, vervoerders, distributiecentra, logistieke dienstverleners en consumenten in kaart.

Wenk: De schakels of deelgebieden van logistiek (inkoop, productie, distributie en transport, retourlogistiek en voorraadbeheer) kan je in verband brengen met de kernactiviteiten van een onderneming: het betreft telkens de logistieke activiteiten die noodzakelijk zijn om de inkoop, productie en verkoop mogelijk te maken. Het vierde luik betreft de retourlogistiek of reverse logistics in functie van recyclage, terugkeer van (beschadigde) goederen ... en wint steeds meer aan belang in functie van duurzaam ondernemen of e-commerce. Het transport of de verplaatsing van goederen verbindt de [logistieke deelgebieden](#) met elkaar.

Wenk: In de logistieke keten onderscheiden zich drie belangrijke stromen: de goederen-, informatie- en geldstroom.

Wenk: Wat betreft functies in de logistieke keten kan je denken aan aankoper of replenisher, transportplanner, expediteur, magazijnverantwoordelijke, teamleaders (bv. inbound, outbound, verpakking), operatoren (magazijniers, verpakkers) enz.

Wenk: Met betrekking tot voorraadbeheer kan je wijzen op de voor- en nadelen van het aanhouden van een voorraad, het commerciële belang van de leveringsgraad enz.

De planning van de voorraad hangt af van de klantorders, het bestelpunt of de vraagvoorspelling. Inzicht in wat voorraadbeheer of -planning omvat en hoe dat zich verhoudt tot magazijntaken is essentieel: het in- en uitscannen van producten betekent dat voorraden ook administratief worden bijgewerkt wat een directe invloed heeft op aankoopvoorstellen door het voorraadbeheersysteem.

LPD 10 De leerlingen bouwen de eigen deskundigheid op.

Wenk: Het opbouwen van deskundigheid vooronderstelt het opvolgen van actuele trends en ontwikkelingen in verband met transport en logistiek. Dat kan gaan over technologische evoluties, de impact van de toenemende digitalisering, veranderingen in de wetgeving (bv. douanereglementering) enz.

Wenk: Je kan het toenemende belang en de gevolgen van e-commerce (als onderdeel van e-business) ter sprake brengen. E-commerce gaat immers gepaard met enorme logistieke operaties. Dat heeft zijn gevolgen voor aspecten zoals zendings- en ordergrootte (van grote naar veel kleine volumes met weinig waarde), besturing van het logistieke proces (van **PUSH** naar **PULL**), goederenstroom, bestemming ...

Wenk: Het is zinvol om de impact van de toenemende digitalisering onder de aandacht te brengen. Die heeft tot een vernieuwde aanpak van logistieke en **bedrijfsprocessen** geleid. Het IoT biedt ook voor de logistieke sector kansen, denk aan het gebruik van sensoren in toepassingen zoals RFID en GPS trackers of sensoren in containers of pallets die waarschuwen voor temperatuurschommelingen of andere problemen.

Wenk: Je kan de leerlingen wijzen op het feit dat technologische evoluties leiden tot innovatieve toepassingen zoals geautomatiseerde magazijnen, autonome voertuigen, drones voor levering en robotica voor orderpicking en verpakking. Die technologieën helpen bij het verhogen van de efficiëntie, het verminderen van fouten en het verbeteren van de veiligheid.

Wenk: In functie van het verduurzamen van de logistieke keten denken ondernemingen na op welke manier ze de **duurzame ontwikkelingsdoelen** of SDG's kunnen integreren in hun bedrijfsvoering waarbij het verminderen CO₂-uitstoot wellicht een van de grootste uitdagingen is. Ook leerlingen moeten zich daarvan bewust zijn.

LPD 11 De leerlingen leggen de werking van een magazijn op basis van opslagsystemen uit.

3de graad: III-IHL-da (LPD 21)

Wenk: Je kan best vertrekken van de logistieke activiteiten (goederenontvangst, goederenopslag, orderpicking (verzamelen) en verzending) die noodzakelijk zijn om de aankoop, productie en verkoop mogelijk te maken. Om de activiteiten te optimaliseren worden naast opslagsystemen ook locatie- en orderverzamelsystemen ingezet, wat je onder de aandacht kan brengen. Ook interne transportmiddelen zijn noodzakelijk om het intern goederentransport mogelijk te maken.

Wenk: De organisatie van de goederenstroom is sterk afhankelijk van de aard van de goederen. Je kan de indeling van goederen (vb. conventioneel stukgoed,

bulkgoed, containers, roll-on-roll-off, speciale cargo) en eenheidsladingen onder de aandacht brengen.

Wenk: Een bedrijfsbezoek (bv. distributeur, logistiek magazijn in een industriële omgeving) biedt een grote meerwaarde om deze concepten aan te brengen.

LPD 12 De leerlingen lichten basisprincipes van voorraadbeheer toe.

3de graad: III-IHL-da (LPD 19)

Wenk: Bij dit leerplandoel kan je vertrekken van de rol van voorraadbeheer in de logistieke keten.

Wenk: De planning van een voorraad is afhankelijk van de vraagvoorspelling, klantorders (KOOP) of het gekozen bestelniveau.

4.4 Internationale verkoop

Onderliggende kennis bij doelen die leiden naar BK

c. Documentair krediet (LPD 15)

i. INCO-terms (LPD 14)

p. Transportverzekeringen (LPD 13)

q. Tussenpersonen in het vervoer: juridisch statuut, rol en taken (LPD 13)

LPD 13 De leerlingen lichten rol, taken en juridisch statuut van tussenpersonen bij vervoer toe.

★ Transportverzekeringen

3de graad: III-IHL-da (LPD 22)

Duiding: Afhankelijk van de transportmodus kan er een onderscheid zijn tussen de partij die commerciële risico's draagt voor het transport (de operator) en de werkelijke transportonderneming (de vervoerder). De douanevertegenwoordiger vervult de douaneformaliteiten bij invoer, uitvoer of doorvoer en dient daartoe de minimaal vereiste informatie over de lading te ontvangen.

Wenk: Je kan vertrekken van de rol en taken van tussenpersonen bij expeditie en transport: de vervoermakelaar, vervoercommissionair en commissionair-expediteur. Verschillen qua juridische status hebben gevolgen voor hun aansprakelijkheid in geval een schadegeval zich voordoet. Dat gegeven kan je in verband brengen met courant afgesloten transportverzekeringen zoals de aansprakelijkheidsverzekering voor vervoerder en expediteur en de zaakschadeverzekering voor de goederen (cargoverzekering) en het transportmiddel van de vervoerder (cascoverzekering). Afhankelijk van de gekozen Incoterms (LPD 14) kunnen de verantwoordelijkheden van verkoper en koper bij internationale verkoopovereenkomsten sterk verschillen.

Wenk: Afhankelijk van de schoolcontext focus je op de verschillende tussenpersonen gelinkt aan de gekozen transportmodi. Zo kan je de scheepsagent en scheepsmakelaar ter sprake brengen bij maritiem transport, of de luchtvrachtagent bij luchtvervoer.

Wenk: Je kan een gastspreker uitnodigen die werkzaam is bij een expeditiebedrijf (of andere logistieke speler) om te getuigen over zijn rol en taken in de logistieke dienstverlening.

LPD 14 De leerlingen illustreren gevolgen van gekozen Incoterms bij internationale verkoopovereenkomsten.

3de graad: III-IHL-da (LPD 23)

Wenk: Elke verkoop is onderworpen aan voorwaarden. Om geldig te zijn moeten de verkoopvoorwaarden opgenomen worden in de verkoopovereenkomst. Daarbij is er een onderscheid tussen algemene en bijzondere verkoopvoorwaarden.

Wenk: De standaardleveringsvoorwaarden opgesteld door de International Chamber of Commerce (ICC) zijn geen wettelijke voorschriften en enkel geldig als er in de verkoopovereenkomst naar wordt verwezen. In die zin hebben ze een grote invloed op de opmaak van transportdocumenten en de risico's en kosten die gepaard gaan met (internationale) transacties, waar leerlingen aandacht voor hebben.

Wenk: Je kan de leerlingen aan de hand van praktijkvoorbeelden de kosten voor beide partijen laten berekenen voor verschillende Incoterms en hen laten bepalen wie er over het hoofdvervoer beslist en de plaats van overdracht van risico. Leerlingen maken de afweging wat het voordeligst is voor de verkoper of koper.

LPD 15 De leerlingen illustreren voor- en nadelen van een documentair krediet als betalingstechniek.

Duiding: Documentaire kredieten zijn gebaseerd op documenten waarmee de koper moet bewijzen dat hij zijn verplichtingen is nagekomen waaronder transportdocumenten ([CMR](#), luchtvrachtbrief ...), handelsdocumenten en andere (bv. verzekeringsdocumenten).

Wenk: Dit leerplandoel zie je best in samenhang met LPD 14: niet alle Incoterms zijn geschikt om te combineren met een documentair krediet of Letter of credit. Het gaat dan om Incoterms waarbij de koper verantwoordelijk is voor het hoofdtransport zoals Ex Works (EXW) en Free Carrier (FCA). Hierbij sluit de koper of importeur de vervoersovereenkomst, terwijl de verkoper of exporteur het vervoer zelf in handen wil hebben.

Wenk: Je kan de aandacht vestigen op andere (courante) betalingstechnieken zoals de internationale overschrijving of transfer.

4.5 Internationale handel en douane

Doelen die leiden naar BK

LPD 16 De leerlingen lichten samenwerkingsverbanden voor (inter)nationale handel toe.

3de graad: III-IHL-da (LPD 9+)

Wenk: Leerlingen zijn zich bewust van regionale en mondiale samenwerkingsverbanden

die een grote impact hebben op het internationaal goederenverkeer en de onderliggende documentenstroom. De basis voor samenwerkingsverbanden is de opklimmende graad van economische integratie: van vrijhandelszone tot economische unie. Zo kan je de ontwikkeling van het verenigd Europa van vandaag in verband brengen met de verschillende vormen van integratie. Dankzij de interne markt kunnen goederen, personen, diensten en kapitaal vrij circuleren binnen de grenzen van de Europese Unie. Invoerrechten hebben bij handel met niet EU-landen een grote impact op internationale handelstransacties en bijhorende documentenstroom.

Wenk: Je kan ook andere samenwerkingsverbanden zoals de EVA (Europese Vrijhandelsassociatie), USMCA (United States-Mexico-Canada Agreement), AfCFTA (African Continental Free Trade Area), Mercosur (Mercado Común del Sur) en ASEAN (Association of Southeast Asian Nations) onder de aandacht brengen.

Wenk: In het licht van mondiale samenwerkingsverbanden kan je de rol van de Wereldhandelsorganisatie onder de aandacht brengen.

LPD 17 De leerlingen passen basisprincipes van het douanebeleid in Europa toe.

3de graad: III-IHL-da (LPD 25, 26)

Wenk: Dit leerplandoel vooronderstelt kennis van basisbegrippen zoals unie en niet-uniegoederen, invoer, uitvoer en douanevervoer. Unie- en gemeenschappelijk douanevervoer verwijst naar doorvoer (of transit) onder douaneverband.

Wenk: Dit leerplandoel kan je in samenhang zien met LPD 16: het douanebeleid in Europa is immers gebaseerd op het principe van de douane-unie of het principe van de vrijhandelszone. Het feit of er al dan niet invoerrechten verschuldigd zijn hangt af van het samenwerkingsverband met het land van waaruit de goederen worden ingevoerd. In het geval van een vrijhandelszone geldt het principe van oorsprong, voor een douane-unie geldt het principe van vrij verkeer. Leerlingen passen die principes toe op een goederentransport.

LPD 18 De leerlingen passen tarifaire en niet-tarifaire maatregelen voor een (inter)nationaal goederentransport toe.

★ Douanereglementering

3de graad: III-IHL-da (LPD 27)

Wenk: Invoerrechten kaderen in handelspolitieke maatregelen en nemen verschillende vormen aan. Je kan ad-valorem, specifieke en gemengde invoerrechten onder de aandacht brengen. Naast gewone invoerrechten zijn er preferentiële en verlaagde invoerrechten.

Wenk: Het douanetarief of tarief van invoerrechten is een lijst van goederen gerangschikt volgens een bepaalde methode met opgave van de toepasselijke invoerrechten. Het is belangrijk dat leerlingen inzicht verwerven in de nomenclatuur of de wijze waarop de goederen zijn gerangschikt. Daarvoor kan je gebruik maken van de tariefbrowser van de webapplicatie TARBEL. Zo kan je leerlingen laten bladeren door de nomenclatuur en op basis van gegeven TARIC-codes tarifaire en niet-tarifaire maatregelen laten opzoeken.

LPD 19 De leerlingen lichten de functie van Europese douaneaangiftesystemen, certificaten en vergunningen toe.

3de graad: III-IHL-da (LPD 33)

Wenk: Je kan wijzen op de digitalisering van douaneformaliteiten in de Europese Unie; ook in België is het gebruik van elektronische aangiftesystemen voor import (IDMS), export (AES) en douanevervoer (NCTS) verplicht.

Wenk: Certificaten zoals de EUR 1 en EUR-MED bewijzen de oorsprong van goederen. Je kan ook andere manieren om de oorsprong te bewijzen onder de aandacht brengen, zo kan een eenvoudige verklaring op de factuur volstaan mits de juiste vergunning van de betrokken exporteur dankzij de eenmalige REX-certificatie.

Wenk: Op basis van deze documenten kan een vermindering van invoerrechten worden toegepast, afhankelijk van de afgesloten akkoorden. Hier leg je de link met leerplandoel 16 i.v.m. regionale samenwerkingsverbanden.

4.6 Vervoersmodi en aanverwante reglementering

Doelen die leiden naar BK

LPD 20 De leerlingen beschrijven voor- en nadelen van vervoersmodi en combinaties ervan.

★ Transportgeografie van verschillende modi

3de graad: III-IHL-da (LPD 28)

Duiding: De lading, infrastructuur en verplaatsingsmiddelen bepalen samen het vervoerssysteem. Bij unimodaal transport wordt slechts één vervoersmodus (truck, trein, schip, vliegtuig, pijpleiding) ingezet. Een combinatie van ten minste twee vervoersmodi heet multimodaal transport, wat zijn toepassing onder meer kent bij intermodaal transport. De keuze voor een vervoersmodus of combinatie van modi hangt af van de eigenschappen van vervoersmodi en het te vervoeren goed.

Wenk: Je kan op basis kenmerken qua infrastructuur (snelwegen, spoorwegen, waterwegen, zeeroutes, havens) en verplaatsingsmiddelen (vrachtwagens- en combinaties, spoorwagens, scheepstypes, toesteltypes voor luchtvrachtvervoer) verschillende modi in kaart brengen. Naast de modus spelen de productkenmerken een belangrijke rol; hier spelen de waardedichtheid (waarde per m³) en volume/gewichtverhouding (te vervoeren gewicht per m³ laadruimte) een rol.

Wenk: Multimodaliteit biedt een oplossing om het wegvervoer te verminderen door een combinatie van wegvervoer (voor- en natransport) en andere modi. Je kan onder meer zee-wegvervoer, spoor-wegvervoer en zee- of binnenvaart-wegvervoer onder de aandacht brengen. Co- en synchromodaliteit combineren transportmodi naast elkaar (in een netwerk).

Wenk: Leerlingen kunnen met behulp van een SWOT-analyse sterke en zwakke punten van een vervoersmodus aan de hand van verschillende parameters in kaart brengen. Je kan denken aan de kosten per tonkilometer, snelheid, bereikbaarheid,

bruikbaarheid, frequentie en milieuvriendelijkheid.

LPD 21 De leerlingen analyseren reglementering voor (inter)nationaal goederentransport.

- ★ Vervoersdocumenten en ladingzekering per modus
Gevarengoed en specifieke cargo: ADR, IMDG, RID, IATA en ADN
Rij- en rusttijden

3de graad: III-IHL-da (LPD 29, 30)

Wenk: Op internationaal vlak zijn er overeenkomsten afgesloten voor vervoersdocumenten met het oog op uniforme documenten en vervoersvoorwaarden. Vervoersdocumenten zijn in de eerste plaats het bewijs van een vervoersovereenkomst. Bij dit leerplandoel breng je de meest gebruikte vervoersdocumenten bij verschillende modi (de CMR-vrachtbrief, Bill of lading, CIM-vrachtbrief, luchtvrachtbrief en het binnenvaartconnossement) onder de aandacht. Welke soorten je behandelt met meer diepgang hangt af van de ligging van je school. De nabijheid van een (zee)haven of terminal kan een belangrijke rol spelen.

Wenk: Naargelang de aard van het gevaar worden gevaarlijke goederen ingedeeld in klassen en geïdentificeerd door een nummer, bestaande uit 4 cijfers (het UN-nummer) en een officiële, internationaal erkende benaming (Proper Shipping Name). Hoewel de basisclassificatie van gevaarlijke goederen voor elke vervoersmodus dezelfde is, kunnen specifieke voorschriften variëren. Zo stelt luchtvervoer strengere beperkingen omwille van veiligheidsrisico's en bevat de IMDG-code specifieke regels voor het stuwen en het scheiden van gevaarlijke stoffen in containers aan boord van schepen. Ook de regels voor het zekeren van ladingen kunnen variëren.

Wenk: Het is belangrijk dat de leerlingen op een vlotte manier informatie kunnen opzoeken in functie van een concrete vraagstelling. Bij wegvervoer kan je onder meer denken aan het correct interpreteren van UN-nummers en kenmerken, markeringen 'milieugevaarlijk goed', gevaar- en behandelingsetiketten op colli en de signalisatie van (tank)containers, mobiele tanks en voertuigen.

Wenk: Wat betreft de reglementering voor rij- en rusttijden focus je op de reglementering voor het vervoer van goederen waarvan de toegestane maximummassa meer dan 3,5 ton bedraagt (met inbegrip van de massa van de aanhangwagens en opleggers).

4.7 Administratieve ondersteuning van de documenten- en goederenstroom bij (inter)nationaal goederenvervoer

Doelen die leiden naar BK

LPD 22 De leerlingen maken een dossier administratief aan door het verzamelen, het sorteren en het registreren van gegevens in een beschikbaar softwaresysteem.

3de graad: III-IHL-da (LPD 31)

Wenk: Inzicht in de functie en het gebruik van diverse transport- en douanedocumenten (LPD 20, 21) is noodzakelijk bij het aanmaken van een transportdossier. In geval van ontbrekende informatie signaleren de leerlingen dat aan de leidinggevende of de klant.

Wenk: Het aanmaken van een transportdossier vereist samenwerking tussen verschillende interne en externe partijen. De benodigde documenten variëren naargelang van het type transport (modus), de bestemming en de aard van de goederen. Met het oog op het verzamelen van noodzakelijke gegevens weten leerlingen bij welke diensten of instanties ze terecht kunnen:

- documenten van interne diensten: factuur, paklijst, verkoopcontract ...;
- documenten van externe diensten of autoriteiten: vrachtbrieven, certificaten van oorsprong, digitale douanedocumenten ...

Wenk: Leerlingen hebben aandacht voor het soort lading: betreft het gevarengoed of een speciale cargo? Daarvoor is specifieke regelgeving (LPD 21) van toepassing.

LPD 23 De leerlingen informeren klanten, interne of externe diensten over het verloop van het (inter)nationaal transportdossier en aanverwante formaliteiten.

Wenk: De realisatie van dit leerplandoel kan je in samenhang met LPD 20 zien: leerlingen informeren klanten over een gekozen transportmodus of combinatie van modi en kunnen de keuze beargumenteren.

Wenk: Leerlingen verstrekken informatie over formaliteiten, bijhorende kosten (bv. behandelingskosten, overslagkosten) of andere zaken met betrekking tot het transportdossier.

LPD 24 De leerlingen volgen de documenten- en goederenstroom op bij invoer, doorvoer en uitvoer.

Wenk: Bij dit leerplandoel kan je denken aan:

- het berekenen en omzetten van volumes en gewichten naar internationaal erkende eenheden;
- het opvragen van transportvoorwaarden bij wegtransport-, luchtvaart-, scheepvaartmaatschappijen of spoorwegoperatoren op basis van gekende parameters en voorwaarden (bv. tijdzones, bereikbaarheid ...)
- het berekenen van de kostprijs van het transport met behulp van software;
- het voorstellen van een bepaalde vervoersmodus op basis van richtlijnen of instructies van de leidinggevende;
- ...

LPD 25 De leerlingen analyseren administratieve formaliteiten van de opslagplaats.

Wenk: Met het oog op een vlotte samenwerking en gegevensuitwisseling met (toekomstige) klanten, is het belangrijk dat leerlingen inzicht verwerven in logistieke activiteiten bij ontvangst, opslag, verwerking, verzending, levering en terugzending en hoe die administratief worden afgehandeld. Zo gebeurt de goederenontvangst veelal op basis van een elektronische verzend- of pakbon (Advanced Shipping Notification). Dat betekent dat de klant de

goederenontvangst efficiënter kan organiseren.

5 Lexicon

Bedrijfsproces

Een bedrijfsproces is een geordend geheel van samenhangende of elkaar beïnvloedende activiteiten waarbij input wordt omgezet in output en toegevoegde waarde wordt gecreëerd voor interne of externe klanten met een specifiek doel.

CMR

De afkorting CMR staat voor Convention Relative au Contrat de Transport International de Marchandises par Route en is van toepassing op elk grensoverschrijdend vervoer van of naar één van de bij conventie aangesloten landen. De meeste Europese landen zijn aangesloten bij die conventie. Voor elk vrachtvervoer naar één van de aangesloten landen is het gebruik van de CMR-vrachtbrief verplicht. De CMR-vrachtbrief mag in België ook worden gebruikt bij binnenlands wegvervoer.

Duurzame ontwikkelingsdoelen

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen of Sustainable Development Goals (SDG's) zijn de 17 doelstellingen en subdoelstellingen die de Verenigde Naties goedkeurde in 2015. Deze doelen moeten mensen en landen aanzetten tot actie in domeinen die van cruciaal belang zijn voor de mensheid en de planeet. De doelstellingen zijn geïntegreerd en ondeelbaar en zorgen voor een evenwicht tussen de drie dimensies van duurzame ontwikkeling: de economische, sociale en milieudimensie. De doelstellingen kunnen worden onderverdeeld in vijf thema's: mensen (people), planeet (planet), welvaart (prosperity), vrede (peace) en partnerschap (partnership).

KOOP

KOOP of klantorderontkoppelpunt is het punt dat aangeeft hoe ver stroomopwaarts in een bedrijfskolom een klantorder doordringt in het productie- of distributieproces van de aanbieder van een product of dienst. Alle activiteiten die worden uitgevoerd voor het KOOP zijn niet klantgericht, want de klant is niet gekend. Vanaf het KOOP houdt men bij de productie rekening met de behoeften van de individuele klant en wordt die dus klantgericht.

Logistieke deelgebieden

Deelgebieden van logistiek of inkoop, productie, distributie en transport, retourlogistiek en voorraadbeheer. Globaal genomen betreft het telkens de logistieke activiteiten die noodzakelijk zijn om de inkoop, productie en verkoop mogelijk te maken. Het vierde luik betreft de retourlogistiek of reverse logistics en wint meer en meer aan belang in functie van duurzaam ondernemen of e-commerce. Het transport of de verplaatsing van goederen verbindt de logistieke deelgebieden met elkaar.

Organisatiecultuur

Onder organisatiecultuur van een bedrijf verstaan we de fundamentele waarden en normen van dat bedrijf die zelden expliciet gedefinieerd zijn maar altijd tot uiting komen in de uitstraling van het bedrijf en het gedrag en de overtuiging van alle werknemers. Aspecten van organisatiecultuur zijn: vestimentaire code, sociale voordelen, organisatie van de werkplek en werkuren, managementstijl, vitaliteit van het bedrijf ...

Pull

Bij de pull-logistiek worden winkels bevoorrad aan de hand van de vraag van de eindgebruikers. In extreme gevallen komt het productieproces pas op gang zodra de klant zijn bestelling heeft geplaatst.

Push

Bij de push-logistiek worden producten door een fabriek gemaakt, zonder dat zekerheid bestaat over de vraag. De producten worden dan vervolgens via een distributiekanaal naar winkels getransporteerd waar ze aan gebruikers of kopers worden aangeboden.

6 Basisuitrusting

Basisuitrusting verwijst naar de infrastructuur en het (didactisch) materiaal die beschikbaar moeten zijn voor de realisatie van de leerplandoelen.

Om de leerplandoelen te realiseren dient de school minimaal de hierna beschreven infrastructuur en materiële en didactische uitrusting ter beschikking te stellen die beantwoordt aan de reglementaire eisen op het vlak van veiligheid, gezondheid, hygiëne, ergonomie en milieu. Specifieke benodigde infrastructuur of uitrusting hoeft niet noodzakelijk beschikbaar te zijn op de school. Beschikbaarheid op de werkplek of een andere externe locatie kan volstaan. We adviseren de school om de grootte van de klasgroep en de beschikbare infrastructuur en uitrusting op elkaar af te stemmen.

6.1 Infrastructuur

Een leslokaal

- dat qua grootte, akoestiek en inrichting geschikt is om communicatieve werkvormen te organiseren;
- met een (draagbare) computer waarop de nodige software en audiovisueel materiaal kwaliteitsvol werkt en die met internet verbonden is;
- met de mogelijkheid om (bewegend beeld) kwaliteitsvol te projecteren;
- met de mogelijkheid om geluid kwaliteitsvol weer te geven;
- met de mogelijkheid om draadloos internet te raadplegen met een aanvaardbare snelheid.

Toegang tot (mobile) devices voor leerlingen.

6.2 Materiaal, toestellen, machines en gereedschappen

- Software voor het administratief aanmaken van transportdossiers.

7 Glossarium

In het glossarium vind je synoniemen voor en toelichting bij een aantal handelingswerkwoorden die je terugvindt in leerplandoelen en (specifieke) minimumdoelen van verschillende graden.

Handelingswerkwoord	Synoniem	Toelichting
Analyseren		Verbanden zoeken tussen gegeven data en een (eigen) besluit trekken
Beargumenteren	Verklaren	Motiveren, uitleggen waarom
Beoordelen	Evalueren	Een gemotiveerd waardeoordeel geven
Berekenen	Berekeningen uitvoeren	

Berekeningen uitvoeren	Berekenen	
Beschrijven	Toelichten, uitleggen	
Betekenis geven aan	Interpreteren	
Een (...) cyclus doorlopen	Een (...) proces doorlopen	Via verschillende fasen tot een (deel)resultaat komen of een doel bereiken
Een (...) proces doorlopen	Een (...) cyclus doorlopen	Via verschillende fasen tot een (deel)resultaat komen of een doel bereiken
Evaluëren	Beoordelen	
Gebruiken	Hanteren, inzetten, toepassen	
Hanteren	Gebruiken, inzetten, toepassen	
Identificeren		Benoemen; aangeven met woorden, beelden ...
Illustreeren		Beschrijven (toelichten, uitleggen) aan de hand van voorbeelden
In dialoog gaan over	In interactie gaan over	
In interactie gaan over	In dialoog gaan over	
Interpreteren	Betekenis geven aan	
Inzetten	Gebruiken, hanteren, toepassen	
Kritisch omgaan met	Kritisch gebruiken	
Kwantificeren		Beredeneren door gebruik te maken van verbanden, formules, vergelijkingen ...
Onderzoeken	Onderzoek voeren	Verbanden zoeken tussen zelf verzamelde data en een (eigen) besluit trekken
Onderzoek voeren	Onderzoeken	Verbanden zoeken tussen zelf verzamelde data en een (eigen) besluit trekken
Reflecteren over		Kritisch nadenken over en argumenten afwegen zoals in een dialoog, een gedachtewisseling, een paper
Testen	Toetsen	
Toelichten	Beschrijven, uitleggen	
Toepassen	Gebruiken, hanteren, inzetten	
Toetsen	Testen	
Uitleggen	Beschrijven, toelichten	
Verklaren	Beargumenteren	Motiveren, uitleggen waarom

8 Concordantie

8.1 Concordantietabel

De concordantietabel geeft duidelijk aan welke leerplandoelen de doelen die leiden naar een of meer beroepskwalificaties (BK) realiseren.

Leerplandoel	doelen die leiden naar een of meer beroepskwalificaties
1+	-
2+	-
3	BK 1
4	BK 1
5	BK 2
6	BK 3
7	BK 4
8	BK b
9	BK k
10	BK 5
11	BK l
12	BK l
13	BK p; BK q
14	BK i
15	BK c
16	BK h
17	BK 8
18	BK 8; BK e
19	BK a; BK d
20	BK o; BK r
21	BK 6; BK g; BK j; BK m; BK n
22	BK 7
23	BK 9
24	BK 10
25	BK 11

8.2 Doelen die leiden naar een of meer beroepskwalificaties

1. De leerlingen werken in teamverband (organisatiecultuur, communicatie, procedures).
2. De leerlingen handelen kwaliteitsbewust.
3. De leerlingen handelen economisch en duurzaam.
4. De leerlingen handelen veilig, ergonomisch en hygiënisch.
5. De leerlingen bouwen de eigen deskundigheid op.
6. De leerlingen analyseren reglementering voor (inter)nationaal goederentransport.
7. De leerlingen maken een dossier administratief aan door het verzamelen, het sorteren en het registreren van gegevens in een beschikbaar softwaresysteem.
8. De leerlingen passen basisformaliteiten voor een (inter)nationaal goederentransport toe.
9. De leerlingen informeren klanten, interne of externe diensten over het verloop van het (inter)nationaal transportdossier (formaliteiten voor internationaal goederenvervoer zoals wettelijke bepalingen, verschuldigde heffingen, belastingen en waarborgen).
10. De leerlingen volgen de documenten- en goederenstroom op bij invoer, doorvoer en uitvoer.
11. De leerlingen analyseren administratieve formaliteiten van de opslagplaats.

Aanvullende onderliggende kennis

De opgenomen kennis staat steeds in functie van de specifieke vorming van deze studierichting.

- a. Certificaten en vergunningen
- b. Courante vakterminologie in het Engels en Frans
- c. Documentair krediet
- d. Douanedocumenten
- e. Douanereglementering
- g. Gevarengoed en specifieke cargo: ADR, IMDG, RID, IATA en ADN
- h. Handelsregio's en -partners
- i. INCO-terms
- j. Ladingzekering bij verschillende modi
- k. Logistieke keten
- l. Principes van organisatie van een opslagplaats: opslagmethodes en voorraadbeheer
- m. Rij- en rusttijden
- n. Transportdocumenten per modus
- o. Transportgeografie van verschillende modi
- p. Transportverzekeringen
- q. Tussenpersonen in het vervoer: juridisch statuut, rol en taken
- r. Vervoersmodi en combinaties

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Het leerplanconcept: vijf uitgangspunten	3
1.2	De vormingscirkel – de opdracht van secundair onderwijs	3
1.3	Ruimte voor leraren(teams) en scholen	4
1.4	Differentiatie	4
1.5	Opbouw van leerplannen.....	6
2	Situering	6
2.1	Beginsituatie	6
2.2	Plaats in de lessentabel.....	7
3	Pedagogisch-didactische duiding	7
3.1	Assistent (inter)nationaal goederenvervoer en het vormingsconcept.....	7
3.2	Krachtlijnen	7
3.3	Opbouw.....	8
3.4	Beginsituatie	9
3.5	Aandachtspunten.....	9
3.6	Leerplanpagina.....	10
4	Leerplandoelen	10
4.1	Zinrijk en geïnspireerd	10
4.2	Professioneel handelen en samenwerken	13
4.3	Logistiek vanuit een ruimer perspectief	14
4.4	Internationale verkoop	16
4.5	Internationale handel en douane	17
4.6	Vervoersmodi en aanverwante reglementering.....	19
4.7	Administratieve ondersteuning van de documenten- en goederenstroom bij (inter)nationaal goederenvervoer.....	20
5	Lexicon	22
6	Basisuitrusting	23
6.1	Infrastructuur	23
6.2	Materiaal, toestellen, machines en gereedschappen.....	23
7	Glossarium	23
8	Concordantie	25
8.1	Concordantietabel.....	25

8.2 Doelen die leiden naar een of meer beroepskwalificaties26